

Stemmen uit de stad: richtingwijzers voor een sterker Ronse

Colofon

Publicatiedatum

27 april 2026

Auteurs

Piet Clottens
Kathleen Desmyter
Eveline Goossens
Stijn Ovaere
Barbara Verhaeghe

Contact

Team Vlaamse Ardennen

Weverstraat 31, Oudenaarde

E stijn.ovaere@saamo.be

M 0491 344 134

SAAMO Oost-Vlaanderen

Sint-Jacobsnieuwstraat 50

9000 Gent

T 09 265 84 70

E info.oost-vlaanderen@saamo.be

www.saamo.be/oost-vlaanderen

—
Ondernemingsnummer 431 411 656

RPR Gent, afdeling Gent

1. Inleiding

Eind juni 2025 kreeg SAAMO Oost-Vlaanderen van het stadsbestuur de boodschap dat de samenwerking in Ronse niet wordt verdergezet. Daarmee komt een einde aan bijna 30 jaar opbouwwerk in de buurten en de scholen van de stad.

Die stopzetting betekent meer dan het beëindigen van een samenwerkingsovereenkomst. Ze betekent ook het verdwijnen van een werking die jarenlang aanwezig was op plaatsen waar mensen leven, wonen, leren en zoeken naar houvast. Een werking die bruggen bouwde tussen bewoners, scholen, diensten, middenveld en beleid. Een werking die signalen uit de leefwereld van mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties zichtbaar maakte en vertaalde naar gezamenlijke actie en beleidsaanbevelingen. Een werking die door nabijheid en de gedragenheid door de meest kwetsbare groepen werd erkend door het maatschappelijke middenveld en de vele partners in de stad. Door jarenlange samenwerking kende het opbouwwerk de aanwezige organisaties in de stad, het lokale beleid en hun diensten. Dat maakte directe afstemming mogelijk, creëerde kansen tot samenwerking en versterkte projecten en werkingen wederzijds.

Maar dit alleen verklaart niet de successen die de voorbije jaren werden geboekt of de jarenlange positief geëvalueerde werking in Ronse. De kracht van het opbouwwerk lag niet alleen in projecten of activiteiten, maar vooral in langdurige aanwezigheid en vertrouwen. Aan schoolpoorten, in buurten, in oudergroepen, via brugfiguren, woonprojecten en bewonersinitiatieven groeide een praktijk die mensen versterkte én structurele knelpunten zichtbaar maakte.

Door de aanwezigheid van SAAMO op het terrein groeide er een sterk vertrouwen tussen opbouwwerkers en buurtbewoners, ouders aan de schoolpoorten, erkende vluchtelingen, werkzoekenden, jongeren, Maghrebijnse vrouwen, generatiearmen, vrijwilligers. Het is precies dat vertrouwen dat maakte dat signalen zichtbaar werden, drempels benoemd konden worden en mensen hun weg vonden naar ondersteuning, participatie en collectieve actie. Het gaf de mensen de mogelijkheid om persoonlijk te groeien, een netwerk uit te bouwen, een plaats te vinden in de maatschappij, een stem te krijgen. In tal van samenwerkingen groeide er een praktijk die tegelijk individuen versterkte en structurele knelpunten zichtbaar maakte.

Met deze nota willen we die opgebouwde kennis, ervaring en signalen niet verloren laten gaan. Ze bundelt inzichten uit de verschillende werkingen van SAAMO in Ronse, aangevuld met aanbevelingen die werden besproken met bewoners, partners en aanwezigen op het netwerkmoment in december 2025 naar aanleiding van de afronding van de werking.

Deze nota is geen terugblik uit nostalgie. Ze is een oproep om vast te houden aan wat in Ronse werkt voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie: nabijheid, laagdrempeligheid, outreach, partnerschap, participatie en structurele beleidsaandacht. We hopen dat dit document lokale beleidsmakers, middenveldactoren, scholen en partners helpt om die opdracht ook in de toekomst ernstig op te nemen.

SAAMO Oost-Vlaanderen, de brugfiguren, de buurtwerkers en de opbouwwerkers die door de jaren heen in de stad werkten zullen hun tijd in Ronse nooit vergeten. We hopen dat na ons vertrek dit document en de aanbevelingen kunnen helpen om de stad en zijn bewoners weerbaarder en sterker te maken in de strijd tegen armoede en voor grondrechten voor iedereen.

2. Wat er op het spel staat

De voorbije decennia heeft het opbouwwerk van SAAMO Oost-Vlaanderen in Ronse een belangrijke rol gespeeld in het versterken van bewoners, scholen, ouders en buurten.

Die rol bestond niet alleen uit het organiseren van activiteiten of projecten. Ze zat vooral in:

- de nabijheid en presentie op cruciale plaatsen (buurten, scholen, publieke ruimte);
- het opbouwen van vertrouwen met mensen in kwetsbare situaties;
- het detecteren en bundelen van signalen;
- het slaan van bruggen tussen bewoners, diensten en beleid;
- het structureel vertalen van ervaringen naar beleidsaanbevelingen.

Het wegvallen van deze werking betekent dat ook deze verbindende en signalerende en structurele beleidsfunctie onder druk komt te staan.

Dat creëert reële risico's:

- dat mensen opnieuw moeilijker de weg vinden naar hulp- en dienstverlening;
- dat signalen minder snel of minder scherp op beleidsniveau terechtkomen;
- dat drempels voor kwetsbare groepen toenemen;
- dat gelijke onderwijskansen onder druk komen te staan;
- dat de wooncrisis voor kwetsbare inwoners verder verdiept, zonder lokale hefboomen voor betaalbaarheid, kwaliteit en woonzekerheid;
- dat de kloof tussen beleid en leefwereld opnieuw groeit.

De vraag is dus niet enkel wat stopt, maar ook wat ervoor in de plaats komt. Wat in Ronse op het spel staat, is het risico dat kwetsbare bewoners opnieuw minder gezien, gehoord en bereikt worden. De signalen zijn helder. De noden zijn gekend. Veel oplossingen liggen al op tafel.

De centrale vraag is nu: wie neemt verantwoordelijkheid — en met welke ambitie en middelen?

3. Overkoepelende aanbevelingen

Uit de verschillende werkingen van SAAMO in Ronse komen vijf overkoepelende aanbevelingen naar voren.

Herneem de ambitie van een structureel lokaal armoedebeleid

Actualiseer het armoedebeleidsplan van 2021 en vertaal het opnieuw naar concrete, gedragen en opvolgbare acties. Ronse heeft nood aan een krachtig, samenhangend en participatief armoedebeleid. Vertrek daarbij niet van losse maatregelen, maar van een duidelijke beleidsvisie op grondrechten, onderbescherming, toegankelijkheid van dienstverlening, wonen, onderwijs en buurten. Het armoedebeleidsplan van 2021 dat tot stand kwam na een participatief traject met sociale partners en mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties, vormt hiervoor een sterke basis. Het vraagt vandaag geen heruitvinden, maar herbevestiging, actualisering en consequente uitvoering

Behoud en versterk laagdrempelig basiswerk in aandachtsbuurten

Voorzie voldoende mensen, plekken en middelen voor nabijheid, onthaal, vraagverheldering, toeleiding en vertrouwen. Mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties hebben nood aan toegankelijke plekken en nabije professionals die tijd nemen om samen met hen hun vragen te verhelderen en hen gericht toe te leiden. Laagdrempelig basiswerk is geen randaanbod, maar een noodzakelijke schakel in een doeltreffend sociaal beleid.

Maak participatie van bewoners en mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie structureel

Veranker bewonersoverleg, ervaringskennis en participatie in beleidsvoorbereiding, uitvoering en evaluatie. Beleid wordt sterker wanneer het mee gevormd wordt door mensen die de gevolgen ervan dagelijks ondervinden. Zet daarom blijvend in op volwaardige participatie bij beleidskeuzes zowel in de buurten als binnen het onderwijs.

Versterk partnerschappen tussen lokaal bestuur, onderwijs, welzijn en middenveld

Organiseer structureel overleg, gedeelde analyse en duidelijke doorverwijzing rond gezinnen, buurten, onderwijs en wonen. De sociale uitdagingen in Ronse zijn te complex om gefragmenteerd aan te pakken. Samenwerking, heldere doorverwijzing en gedeelde verantwoordelijkheid zijn nodig om drempels voor bewoners en gezinnen te verkleinen.

Toets lokaal beleid systematisch aan de impact op kwetsbare groepen

Ontwikkel een armoedetoets voor lokale regelgeving en beleidsbeslissingen. Ga systematisch na welke effecten maatregelen hebben op mensen in armoede en vermijd dat administratieve, financiële of digitale drempels verder toenemen.

4. Aanbevelingen in de diepte

Herneem de ambitie van een structureel lokaal armoedebeleid

Situering

Ronse kampt met een hardnekkige armoedeproblematiek en een hoge concentratie van risicofactoren. Dat vraagt om een geïntegreerde en structurele aanpak, gedragen door het lokaal bestuur en ontwikkeld in nauwe samenwerking met lokale partners en mensen in armoede. In 2021 werd hiervoor een armoedebeleidsplan opgemaakt, na een participatief traject met sociale partners en bewoners in maatschappelijk kwetsbare situaties. Dat plan legde duidelijke prioriteiten vast: het versterken van outreachend werk, het toegankelijker maken van dienstverlening, een flankerend onderwijsbeleid en een gerichte inzet op betaalbaar en kwaliteitsvol wonen.

Vandaag stellen we vast dat een aantal van deze ambities en werkingsprincipes onder druk staan. Onder meer de afbouw van outreachend werk, een verminderde inzet op flankerend onderwijs en het terugschroeven van buurtgericht werken zorgen ervoor dat drempels opnieuw toenemen en signalen minder snel of minder scherp hun weg vinden naar het beleid.

Zonder een duidelijk en gedragen kader dreigt armoedebestrijding te vervallen tot losse maatregelen, met beperkte impact voor mensen die het meest ondersteuning nodig hebben. Daarom is het noodzakelijk om de ambitie van een structureel armoedebeleid opnieuw centraal te stellen.

Aanbevelingen

- **Herneem en actualiseer het armoedebeleidsplan**

Vertrek vanuit het participatief opgebouwde plan van 2021 en vertaal de doelstellingen opnieuw naar concrete, gedragen en opvolgbare acties. Maak van armoedebestrijding opnieuw een expliciete en centrale beleidskeuze, verankerd over beleidsdomeinen heen.

- **Erken en versterk de rol van een kritisch middenveld**

Betrek sociale organisaties structureel bij de opmaak, uitvoering en evaluatie van het armoedebeleid. Hun praktijkkennis en signaalfunctie zijn essentieel om beleid te laten aansluiten bij de realiteit. Kies daarbij expliciet voor een partnerschap waarin ruimte is voor kritische dialoog en onafhankelijke signaalfunctie.

- **Veranker structurele participatie van mensen in armoede**

Zet in op ervaringsdeskundigheid en creëer duurzame participatievormen. Beleid wordt sterker wanneer het mee vorm krijgt vanuit de leefwereld van mensen die de gevolgen ervan dagelijks ondervinden. Zorg ervoor dat mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie systematisch betrokken worden bij beleidskeuzes die hen rechtstreeks raken.

- **Garandeer effectieve toegang tot grondrechten**

Maak werk van een systematische armoedetoets binnen het lokale beleid. Evalueer beleidsmaatregelen op hun impact voor mensen in armoede en stuur bij waar nodig. Besteed bijzondere aandacht aan het wegwerken van administratieve, financiële en digitale drempels, zodat grondrechten effectief toegankelijk worden voor iedereen.

Sterk Onderwijs – Gelijke onderwijskansen

Kinderen uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen verschijnen vaak al vanaf de kleuterklas ongelijk aan de start van ons onderwijssysteem. Die kloof vergroot doorheen de schoolloopbaan en blijkt hardnekkig: het onderwijs slaagt er vandaag nog onvoldoende in ze te dichten. Ook in Ronse worden gezinnen geconfronteerd met deze ongelijke onderwijskansen.

Deze realiteit vraagt om meer dan inspanningen binnen het onderwijs alleen. Ze vraagt een gecoördineerde lokale aanpak, waarbij scholen, ouders, welzijnsactoren en het lokaal bestuur samen verantwoordelijkheid opnemen.

Het is essentieel om kwetsbare ouders te versterken bij het realiseren van een stimulerende thuiscontext en in hun ondersteunende rol in aanloop naar en tijdens de schoolloopbaan van hun kind. Tegelijk is het essentieel scholen in Ronse te versterken bij het realiseren van een schoolbeleid en een klaspraktijk die inclusief, participatief en sociaal gecorrigeerd is zodat gelijke onderwijskansen zowel bij in- als uitstroom van leerlingen verhoogd zijn.

Dit vraagt om sterke lokale partnerschappen tussen scholen, lokaal bestuur, welzijnsorganisaties en aanbieders van dienst- en hulpverlening. Alleen via een gezamenlijke en afgestemde aanpak kunnen we structureel werken aan gelijke onderwijskansen.

Onderstaande signalen en aanbevelingen werden gecapteerd vanuit onze jarenlange expertise en dialoog met partners en kwetsbare ouders in Ronse. Het is belangrijk om de ingeslagen weg verder te zetten en maximaal aan gelijke onderwijskansen te werken.

Signalen en aanbevelingen

STERKE SCHOOLTEAMS - STERKE OUDERS

Scholen worden geconfronteerd met complexe thuissituaties en verschillende welzijnsvragen van gezinnen in maatschappelijk kwetsbare posities. Ze proberen ouders en kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen. Ook in de dagelijkse communicatie en samenwerking stellen er zich uitdagingen in de brug tussen ouders en school. Ouders zijn anderzijds binnen hun kwetsbare context op zoek naar manieren om betrokken te zijn op het schoolgebeuren en hun kinderen te ondersteunen. Dit is zeker geen evident verhaal binnen de specifieke context van armoede (financieel, cultureel, drempels, kansen ...)

“Er is geen informeel contact. Ik had de leerkracht van mijn dochter nooit gezien tot op het oudercontact, dus tot in oktober kende ik de leerkracht van mijn dochter niet. Ik wist niet hoe ze eruitzag. Ik haalde mijn kind op en er zijn zoveel leerkrachten.” (Ouder die deelnam aan de impactanalyse op school X)

- Zorg voor ondersteunende activiteiten binnen de schoolcontext die het vertrouwen en de communicatie met ouders versterken (schoolpoortcontacten, ouderbabbels ...).
- Zorg voor ondersteunende activiteiten binnen de schoolcontext die de ouderondersteunende rol versterken (ouders in de klas, infomomenten, BIB bezoek, ...).
- Zorg voor een duidelijk communicatiebeleid met extra aandacht voor de moeilijk bereikbare ouders (aanspreken, sms ...).
- Zorg voor vorming en ondersteuning van het schoolteam en schoolbeleid over armoedesensitieve scholen (verbindende communicatie, netoverschrijdende studiedagen, interview ...).
- Zorg voor een traject voor startende leerkrachten in Ronse. Neem hen mee in de context van de stad, versterk hen rond kwetsbaarheid en leg de brug naar sociale organisaties in de stad.

- Zorg voor een positief onderwijsklimaat in de stad (dag van de leerkracht/ouder) en vorm een ondersteunend netwerk voor directies en zorgcoördinatoren.
- Zorg ook voor ondersteuning voor OKAN secundair, afgestemd op de lokale noden.
- Zorg voor ondersteuning op maat voor het secundair onderwijs rond sterke schoolteams en ouders.

WARME OVERGANGEN - Studiekeuze en oriëntering – Elk kind zijn talent!

Ouders vinden het moeilijk om de structuren van het secundair onderwijs te begrijpen. Er zijn heel veel verschillende studierichtingen in het secundair en de finaliteit is voor ouders niet altijd duidelijk. Er is een tekort aan toegankelijke informatie en begeleiding. Ouders voelen zich niet altijd voldoende betrokken bij het keuzeproces. Ze missen gesprekken of adviesmomenten waarin hun vragen en zorgen worden meegenomen.

- Zorg voor infomomenten voldoende op tijd, zodat er een proces kan gelopen worden, op de basisschool voor kinderen en ouders.
- Zorg voor een netoverschrijdende brug tussen basisschool en secundair via klasbezoeken, schoolbezoeken ...
- Zorg voor een open blik over het aanbod van secundaire scholen in de regio en een juiste oriëntering.
- Zorg voor ondersteuning bij het inschrijven voor secundair (digitaal, deadline, b-stroom ...).
- Zorg voor een studiekeuzebeurs waar ouders en kinderen concreet kunnen zien wat een studierichting inhoudt.
- Zorg voor openheid over studiekost van het secundair en de mogelijke ondersteuning.
- Zorg voor een schoolbezoek met de ouders na inschrijving en geef toelichting over de eerste schooldag, maaltijden, kosten ...
- Zorg voor een concept zoals onderwijsouders waarbij ouders met hun eigen ervaringen buddy zijn voor ouders en hen begeleiden bij het proces van studiekeuze.

DE BRUG WELZIJN - ONDERWIJS

We merken dat heel wat gezinnen nood hebben aan ondersteuning bij administratieve vragen. Zowel van ouders als van scholen krijgen we vaak de vraag 'Welke diensten bestaan er en hoe kunnen we ze het best contacteren en doorverwijzen?'

- Zorg voor ondersteuning bij administratieve vragen van kwetsbare ouders via een outreachende werking rond de school (aanwezigheid op oudercontacten, infomomenten, schoolfeest ...).
- Zorg voor duidelijkheid voor de scholen naar wie en hoe een doorverwijzing kan gebeuren.
- Zorg voor een ondersteunend netwerk van welzijnspartners voor de scholen.
- Zorg voor duidelijke informatie over de basisgezondheidszorg in Ronse en ondersteun bij een eerste contact.
- Zorg voor een plek waar ouders terecht kunnen met hun vragen over welbevinden op school (zoals het overkophuis maar ook voor lagereschoolkinderen/ouders).
- Zorg voor ondersteuning bij de financiële uitdagingen van ouders in het onderwijs. Maak het bespreekbaar binnen het schoolbeleid en zorg voor ondersteuning (oa.vzw krijgt). Op weg naar een armoedesensitief kostenbeleid!

BUITENSCHOOLS LEREN – EEN TOFFE VRIJETIJD

Gezinnen in maatschappelijk kwetsbare posities ervaren heel wat drempels in de toegang tot vrijetijd. Het digitaal inschrijven zorgt voor moeilijkheden bij deze gezinnen.

De inschrijvingsprocedure is weinig overzichtelijk. Ouders ervaren heel wat stress rond het vrijetijdsaanbod. Er zijn ook vakantieperiodes dat er geen aanbod is, niet evident voor werkende ouders. Sommige plaatsen (o.a. 't Rosco) zijn moeilijk te bereiken te voet of met het openbaar vervoer, wat ervoor zorgt dat ouders

afhaken. Zowel bij scholen als bij ouders is er vraag naar activiteiten voor kinderen (kleuters en jongeren) om het Nederlands actief te houden in de vakantie.

***“Ik vind dat er niet zoveel activiteiten voor kinderen zijn, er zijn niet zoveel mogelijkheden in Ronse. Daarom, toen ik hoorde dat er een groep was waarin ouders over deze zaken, zoals activiteiten en parken, zouden spreken, was ik gemotiveerd om deel te nemen aan deze groep”
(Ouder die deelnam aan groep over vrijetijd)***

- Zorg voor voldoende ondersteuning voor kwetsbare gezinnen bij het digitaal inschrijven.
- Zorg voor een betaalbaar aanbod – de betaalbaarheid blijft één van de grootste drempels (gespreide betaling – inschrijven begin van de maand).
- Zorg voor een aanbod in elke vakantie met voldoende plaatsen en maximale dekking (ook na 17/08 en de herfstvakantie).
- Zorg voor een duidelijke plek waar het volledige aanbod terug te vinden is (website – brochure) en duidelijke communicatie naar partners.
- Zorg dat partners (sociale organisaties, sociaal huis, scholen ...) bij het bekendmaken en inschrijven betrokken worden, zij zijn een belangrijke brug naar kwetsbare ouders.
- Zorg dat Ronse+ nog meer onder de aandacht komt (brief met code niet voldoende).
- Zorg voor bekendheid van de clubs (sport, cultuur ...) die participeren aan Ronse+.
- Zorg dat er meer aanbod is van zwemlessen en een duidelijke wachtlijst.
- Zorg voor bereikbaarheid van de locaties waar activiteiten plaatsvinden.
- Zorg voor een speels aanbod met specifieke taalprikkelers voor kinderen in de vakanties (eventueel te integreren in de Zomerschool) en een brug tussen aanbod en het onderwijsveld.

Krachtige buurten: investeer in nabijheid, ontmoeting en publieke ruimte

Situering

Aandachtsbuurten zoals de Prinskouter en de Scheldekouter staan onder druk. Factoren zoals een groot bewonersverloop, ontoereikende en kwalitatief zwakke huisvesting, beperkingen in de ruimtelijke inrichting en een grote sociale diversiteit maken dat samenleven er niet vanzelfsprekend is. Tegelijk beschikken deze buurten vaak over te weinig toegankelijke en kwalitatieve publieke ruimte, en ontbreekt het aan voldoende fysieke én sociale ruimte voor kinderen en jongeren om zich te ontplooien. Dit vertaalt zich onder meer in spanningen en een hardnekkig negatief imago.

Net in deze context is een blijvende, structurele inzet op nabijheid, ontmoeting, en collectieve kracht essentieel. Sterke buurten ontstaan niet vanzelf, maar vragen duurzame investering op community building, het versterken van bewonersnetwerken, het zichtbaar maken van noden en het toegankelijk maken van grondrechten.

De voorbije 30 jaar zette SAAMO in Ronse precies daarop in: door aanwezig te zijn in de buurten, door bewoners te verbinden, door signalen te capteren en te vertalen, en door publieke ruimte opnieuw te claimen als plek van ontmoeting en participatie.

Met het wegvallen van deze werking en de keuze om buurtwerk voortaan vanuit de stad te organiseren — momenteel met slechts één buurtwerker voor de hele stad — komt deze structurele en noodzakelijke werking ernstig onder druk te staan.

Dit roept fundamentele vragen op: hoe garandeert Ronse in de toekomst voldoende nabijheid, draagkracht en continuïteit in het buurtwerk, net in die buurten waar de nood het hoogst is?

Signalen en aanbevelingen

VERSTERK ONTMOETING, VERBINDING EN COLLECTIEVE KRACHT

“Geef ons een plek! Laat ons niet in de steek! Wij zijn er, wij leven hier! Met ‘ons’ bedoelen we ‘iedereen’, de kwetsbare mensen, de ouderen, de eenzamen, de mensen die niet in goede gezondheid zijn. Ze moeten ons samenbrengen!”

- **Investeer structureel in buurtwerk en ontmoeting**

Maak een expliciete beleidskeuze om structureel te investeren in buurtwerk en community building in aandachtsbuurten. Zet in op ontmoeting en verbinding in de buurt. Voorzie een structureel activiteiten-aanbod, gericht op diverse groepen en organiseer grote en kleinere ontmoetingsmomenten in deze buurten.

- **Zorg voor positieve beeldvorming over (initiatieven in) aandachtsbuurten**

Werk actief aan positieve beeldvorming van buurten en bewoners, en versterk initiatieven die hieraan bijdragen (zie *Love Prinskouter*, *We are Scheldekouter*). Maak zo bewoners trotser op hun buurt.

- **Geef meer aandacht en ruimte aan jongeren**

door te voorzien in:

- Fysieke ruimte op maat van jongeren (work-out zone, afdak, binnenruimte ...);
- Outreachend jeugd(welzijns)werk;
- Activiteitsaanbod voor jongeren;
- Specifieke aandacht/aanbod voor meisjes.

- **Zet in op het versterken van bewoners en hun netwerken**

Investeer in het versterken van bewonersnetwerken en eigenaarschap (bv. via initiatieven zoals Buurtbouwers). Door bewoners actief te betrekken in buurtgerichte activiteiten, leren ze hun burens beter kennen, vergroot hun netwerk en worden ze versterkt.

“Kleine dingen kunnen bergen verzetten en een wijk veranderen.”

“Heel spijtig dat er bespaard wordt op buurtwerking. Bewoners hebben hier echt nood aan een luisterend oor, iemand die hier aanwezig is.”

INVESTEER IN BASISWERK EN MAAK HULP- EN DIENSTVERLENING NABIJ EN TOEGANKELIJK

Mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie vinden niet makkelijk de weg naar de juiste hulp- en dienstverlening of voelen zich er niet welkom met hun vragen. Ze ervaren drempels van en naar de hulp- en dienstverlening. Weten niet waarvoor ze bij welke dienst terecht kunnen, verdwalen in de administratie, hebben schaamte of ervaren onvoldoende begrip en respect.

“Den Botaniek is een adempauze voor ons, een plek om te ontmoeten, we voelen ons betrokken.”

“Waar moeten we nu met onze vragen naartoe?”

“We worden van het kastje naar de muur gestuurd.”

Belangrijke knelpunten en signalen zijn: hoge drempels, gebrek aan vertrouwen, digitalisering en versnippering van het aanbod.

- **Voorzie toegankelijke ontmoetingsplaatsen in de verschillende aandachtsbuurten (buurthuizen)**

Een plek in de buurt waar mensen zich welkom en gehoord voelen, zonder voorwaardelijkheid.

- **Organiseer laagdrempelig onthaal**

Voorzie er ruimte voor vraagverheldering en gerichte doorverwijzing.

- **Zet sterker in op vindplaatsgericht werken**

Vindplaatsgericht werk door het sociaal huis en andere sociale organisaties (CAW, VDAB, SWMVLA) in de buurt verlaagt de drempel naar de juiste dienstverlening. Door aanwezigheid van die diensten in en rond een buurthuis bv. bij de sociale kruidenier, vinden kwetsbare bewoners sneller de weg.

- **Investeer blijvend in digitale ondersteuning en administratieve hulp op maat**

Voor mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie is de toenemende digitalisering vaak een extra drempel om tot de juiste dienstverlening te komen. Er is veel vraag naar vertaling of hulp bij het invullen van documenten. Zet blijvend in op ondersteuning hierin.

- **Kies expliciet voor proactieve dienstverlening en zet in op outreachend werken**

Zet met hulp- en dienstverlening zelf een stap naar de mensen toe. Brugfiguren zijn hierin experts, ze bouwen een vertrouwensband op en komen tot een gedegen vraagverheldering, vanwaar ze mensen in een kwetsbare positie actief kunnen doorverwijzen naar de gepaste hulp- en dienstverlening.

- **Stem het aanbod van diensten goed op elkaar af**

Zorg voor betere afstemming en samenwerking tussen diensten, zodat het aanbod overzichtelijker wordt voor bewoners.

IEDERS STEM TELT: VERANKER BEWONERSPARTICIPATIE

Mensen met een maatschappelijk kwetsbare achtergrond zien veel zaken boven hun hoofden beslist en voelen zich onvoldoende gehoord. Ze hebben het gevoel geen inspraak te hebben in het beleid, gaande van de ontwikkeling in hun buurt tot de ruimere toegang tot grondrechten.

Vanuit onze werking kregen we talrijke signalen van mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, gaande van mobiliteit in hun buurt tot drempels in de maatschappelijke dienstverlening. We gingen met hen en de betrokken actoren, het stadsbestuur in dialoog over collectieve signalen. Op deze manier kunnen die signalen structureel aangepakt worden.

“Wij willen graag meebeslissen over belangrijke buurtgebonden thema’s, medezeggenschap! Wij wonen hier, dus wij weten ook wat belangrijk is. We willen verder in dialoog met het stadsbestuur over onderwerpen die al aan bod kwamen met SAAMO: verkeersveiligheid, groene speelruimte, propere buurt...”

- **Veranker structurele bewonersparticipatie in beleid en wijkontwikkeling**

Betrek bewoners structureel bij beleid en wijkontwikkeling. Beluister hun signalen en noden en werk samen aan een aangepast beleid. Zet verder in op de noden zoals geformuleerd in de Buurtrapporten van de Prinskouter (2023) en Scheldekouter (2020). Betrek bewoners actief bij beslissingen over hun buurt en geef hen reële invloed.

- **Organiseer duurzame bewonersoverleggen**

Investeer in structureel bewonersoverleg en participatieprocessen. Geef een vervolg aan het bewonersoverleg ‘Raad van Strate’.

- **Communiceer helder en transparant over beleidskeuzes en toekomstige plannen**

De vrijwilligers en deelnemers van de buurtwerking hebben tot op vandaag geen zicht op wat de stad wel en niet gaat verderzetten na de stopzetting van de SAAMO-werking. Informeer hen over het toekomstig aanbod, over wat er met buurtwerk, met ‘Den Botaniek’ en ‘de 37’ zal gebeuren. Luister naar hun noden.

RUIMTE PUBLIEK MAKEN

Zowel in de Scheldekouter als de Prinskouter liggen er nog heel wat uitdagingen in de publieke ruimte. In de Scheldekouter is de beschikbare ruimte weinig divers ingevuld en vaak onderbenut. In de Prinskouter is er te weinig open ruimte, te weinig ruimte voor spel en ontmoeting. In beide buurten is er een hoge nood aan aangepaste ruimte, specifiek voor kinderen en jongeren.

“Wij missen speeltuinen als uitlaatklep voor onze kinderen en ontmoetingsplaatsen voor ouders.”
“Botaniek Bis als nieuwe speelplek in de buurt, wat een goed initiatief!”

- **Investeer in kwalitatieve en toegankelijke publieke ruimte**

Publieke ruimte is een essentiële hefboom voor samenleven, gezondheid, ontmoeting en gelijke kansen. In aandachtsbuurten is de kwaliteit en toegankelijkheid van die ruimte vaak bepalend voor hoe bewoners hun buurt ervaren en gebruiken. Zorg daarbij voor een evenwichtige spreiding over de stad, met prioriteit voor buurten waar de nood het hoogst is en waar private ruimte vaak ontbreekt.

- **Betrek bewoners blijvend in de vormgeving van hun buurt**

Neem als lokaal bestuur de regie in een langetermijnvisie op publieke ruimte, en vermijd versnipperde of ad hoc ingrepen. Gebruik bestaande participatieve trajecten (zoals buurtrapporten en conceptstudies) als inhoudelijke basis, en betrek bewoners blijvend bij ontwerp, inrichting en beheer. Dit zorgt voor publieke ruimte, aangepast aan hun noden en verhoogt het eigenaarschap, de betrokkenheid van buurtbewoners. Er liggen alvast kansen:

- Prinskouter – conceptstudie: het dossier voor de conceptstudie vertrekt van het buurtrapport dat in 2023 tot stand kwam na grondig buurtonderzoek en participatie van bewoners. Blijf bewoners beluisteren over hoe zij hun buurt ervaren, zet blijvend in op participatie voor verdere buurtontwikkeling.
- Scheldekouter – heraanleg publieke ruimte en nieuw buurthuis: met Leader-subsidies en in sterk partnerschap met de sociale woonmaatschappij, is de voorbije jaren buurtonderzoek gedaan en zijn diverse try-outs gebeurd in de publieke ruimte. Betrek de bewoners blijvend in de herinrichting van hun buurt en de uitwerking van hun buurthuis.
- **Stimuleer kleine ontmoetingen in de buurt**
Zet in op publieke ruimte die actief gebruikt wordt en ontmoeting mogelijk maakt. Kleine, gerichte ingrepen kunnen hierbij een groot verschil maken. Voorzie in elke buurt laagdrempelige elementen die ontmoeting stimuleren, zoals zitbanken, spelelementen en informele verblijfsplekken.
- **Stimuleer spelen, overal verspreid in de stad**
Maak een nieuw speelweefselplan op voor de stad, met een evenwichtige spreiding van kwalitatieve speelruimte voor alle Ronsenaars, in alle buurten.
- **Zorg voor specifieke ruimte voor diverse doelgroepen**
Zorg voor voldoende en diverse speel- en ontmoetingsruimte, veilig en kwalitatief, afgestemd op de noden van verschillende doelgroepen. Besteed daarbij expliciet aandacht aan:
 - Kinderen: veilige groene speelruimte met kwalitatieve speelinfrastructuur;
 - Jongeren: vooral vraag naar sportinfrastructuur in de buurt en ontmoetingsplaatsen (afdak, binnenruimte);
 - Meisjes: veilige en toegankelijke ontmoetingsruimte waar zij zich comfortabel voelen
 - Vrouwen: veilige sportruimte in de buurt (zonder inkijk);
 - Ouderen: voldoende rustpunten met comfortabele zitgelegenheid.
- **Samen voor een propere buurt**
Voorzie meer vuilbakken en zwerfvuilacties. Bewoners vinden een propere buurt vaak prioritair, mits de juiste ondersteuning en afdoende infrastructuur nemen ze hierin ook graag zelf initiatief.
- **Zoek actief naar externe financiering voor het herinrichten van publieke ruimte**
Zet actief in op externe financiering en partnerschappen voor herinrichting van publieke ruimte. SAAMO realiseerde de voorbije jaren diverse positieve veranderingen in de publieke ruimte, door onder meer Leader-subsidies en in partnerschap met de stad en andere actoren.
- **Groen doet goed**
Zet verder in op vergroening van de Prinskouter, met kleine en grotere ingrepen.

“Nieuwe groene ruimte creëren is moeilijk, maar niet onmogelijk.”

ORGANISEER STERKE EN AFGESTEMDE PARTNERSCHAPPEN

De uitdagingen in aandachtsbuurten zijn complex en verweven (wonen, onderwijs, welzijn, veiligheid, publieke ruimte) en laten zich niet oplossen binnen één sector of organisatie. Ze vragen een afgestemde, geïntegreerde en langdurige aanpak.

Zonder duidelijke afstemming dreigt versnippering, overlappen initiatieven of vallen net hiaten, met als gevolg dat bewoners moeilijker hun weg vinden en ondersteuning minder impact heeft. Door de inspanningen van de stad en sociale organisaties op elkaar af te stemmen, door elkaars aanbod beter te kennen, kan er gericht op het versterken van buurten worden ingezet.

- **Organiseer structureel partneroverleg voor kwetsbare buurten**
Zet in op vast, terugkerend overleg per aandachtsbuurt, waarin relevante partners samenkomen (buurtwerk, jeugdwerk, scholen, welzijnsorganisaties, politie, huisvesting...). Werk niet louter thematisch, maar ook territoriaal, zodat partners vertrekken vanuit een gedeeld beeld van de buurt.
- **Zorg voor gedeelde analyse en gezamenlijke prioriteiten**
Ontwikkel samen met partners een gedeeld inzicht in de noden, dynamieken en prioriteiten in de buurt. Vermijd dat organisaties naast elkaar werken vanuit eigen doelstellingen, en stimuleer gezamenlijke doelstellingen en acties. Zorg voor helderheid over wie welke rol opneemt, zodat partners elkaar versterken in plaats van overlappen of hiaten laten. Zet in op complementariteit tussen basiswerk, hulpverlening, onderwijs,....
- **Versterk de toegankelijkheid en zichtbaarheid van het aanbod**
Maak het aanbod van verschillende organisaties overzichtelijk en toegankelijk voor bewoners. Zorg dat partners elkaars werking kennen en actief doorverwijzen. Vermijd dat bewoners verdwalen in een versnipperd landschap van diensten en initiatieven.
- **Zet in op informele samenwerking en korte lijnen**
Naast formeel overleg zijn ook informele contacten en directe afstemming cruciaal. Stimuleer aanwezigheid in de buurt en laagdrempelige samenwerking tussen professionals.

Wonen als grondrecht

Wonen als grondrecht, maar niet als realiteit

Wonen is een grondrecht, verankerd in artikel 23 van de Belgische Grondwet. Toch faalt het beleid al jaren om dit recht voor iedereen te garanderen. Vlaanderen bevindt zich vandaag in een structurele wooncrisis die door verschillende onderzoekers en middenveldorganisaties wordt omschreven als de grootste sinds de Tweede Wereldoorlog. De cijfers bevestigen dat beeld. Volgens het Vlaams Woningonderzoek 2023 leven meer dan 300.000 huishoudens in een woning die niet voldoet aan de minimale kwaliteitsnormen. De private huurprijzen stegen de afgelopen tien jaar bovendien sneller dan de inkomens, waardoor steeds meer gezinnen in financiële ademnood komen. Ook dak- en thuisloosheid bereikt ongeziene hoogtes¹. Deze wooncrisis treft iedereen, maar niet even hard.

Aanvullende signalen uit de stad

De wooncrisis manifesteert zich in Ronse op verschillende manieren. Uit recente signalen van bewoners en partnerorganisaties blijkt dat kwalitatieve en betaalbare huurwoningen bijzonder schaars zijn. Vooral kwetsbare inwoners botsen op een vastgelopen private huurmarkt, waardoor zij moeilijk een geschikte woning vinden. Daarnaast is er een groeiende nood aan crisisopvang voor mensen die plots hun woning verliezen door brand, wateroverlast of huiselijk geweld. Vaak is er onvoldoende capaciteit en weten mensen niet waar ze terecht kunnen. Ook het gebrek aan tijdelijke opslagruimte bij crisisverhuur zorgt ervoor dat gezinnen die al financieel kwetsbaar zijn, bijkomende kosten moeten maken.

Lokale woonrealiteit in Ronse: wijk gebonden signalen

In verschillende wijken komen specifieke woonuitdagingen naar voren:

- Prinskouter: veel woningen zijn klein, verouderd en onvoldoende aangepast aan de gezinssamenstelling. Bewoners geven aan dat energiezuinigheid en woonkwaliteit dringend moeten verbeteren.
- Scheldekouter: de geplande verhuisbewegingen zorgen voor onzekerheid en onduidelijkheid bij bewoners. Daarnaast staan de voorwaarden voor sociaal wonen onder druk en ervaren bewoners dat sociaal huren niet langer betaalbaar is.
- Stadsbreed: de vraag naar betaalbare huurwoningen overstijgt het aanbod. Kwetsbare mensen vangen vaak bot. Er is nood aan meer sociale huisvesting, onder meer door het benutten van beschikbare sites zoals de Lochting.

Deze signalen bevestigen de noodzaak van structurele maatregelen die zowel betaalbaarheid, kwaliteit als woonzekerheid versterken.

Erkende vluchtelingen zijn extra kwetsbaar in deze vastgelopen woonmarkt. Daar zijn verschillende redenen voor. Zodra iemand als vluchteling erkend wordt, moet die binnen twee tot vier maand de opvang² verlaten. Dit moeten ze doen zonder of met een bescheiden netwerk, een geringe kennis van onze huurmarkt, een beperkt inkomen en worden ze vaak geconfronteerd met racisme of discriminatie³. Door het ontoereikend sociaal huurstelsel moeten zij meteen op zoek naar een huurwoning op de privé-markt, waar de druk op het kwalitatief, betaalbaar segment steeds groter wordt. Deze situatie is in Ronse niet anders dan elders in Vlaanderen.

¹ De Vlaamse dak- en thuislozentelling 2022 registreerde meer dan 7.000 mensen in een situatie van dak- of thuisloosheid — een stijging van meer dan 70% in vergelijking met de eerste tellingen. In Brussel en Wallonië zijn de cijfers nog hoger. Onderzoekers benadrukken dat dit slechts het zichtbare deel van het probleem is.

² Fedasil reglementering

³ Praktijktesten van o.a. Unia, KU Leuven en het Minderhedenforum tonen aan dat kandidaat-huurders met een migratieachtergrond tot 30% minder kans hebben om een woning te mogen bezichtigen.

Zonder woning is het zo goed als onmogelijk om zich als erkend vluchteling in te schrijven voor taallessen, beroep te doen op begeleiding van het OCMW, met een eventuele gezinshereniging te starten, een school voor de kinderen of werk te vinden ...

Solidair Samenhuizen

Het project 'solidair samenhuizen of un toit, un lien' sensibiliseerde in 2025 de Ronsenaars en Ronsese organisaties rond de bijzonder moeilijke situatie voor vluchtelingen, die na erkenning het opvangcentrum in de Kruisstraat verlaten en graag in Ronse willen blijven wonen. Het opbouwwerk suggereerde oplossingen die mogelijk werden gemaakt door de Vlaamse overheid in de vorm van de 'Melding Tijdelijk Wonen' en 'Zorgwonen'⁴. Solidaire eigenaars kunnen gebruik maken van deze meldingen om hun woning aan te passen en erkende vluchtelingen zo op een wettelijk correcte manier een plaats in hun huis aan te bieden.

Door dit project vergroten we niet alleen de woonkansen voor kwetsbare groepen, maar versterken we ook de sociale cohesie en solidariteit in Ronse. Erkende vluchtelingen, die tijdens de lange procedure om erkend te worden, in de stad wonen, werken, naar school gaan krijgen zo de kans om tijdig een duurzame woning te vinden in Ronse en hoeven niet te verhuizen naar een andere stad of dak- of thuisloos te worden. De solidaire, geëngageerde eigenaars vinden meerwaarde in de relatie met een nieuwe huisgenoot die deuren opent naar een andere cultuur, taal, wereld. Zij kunnen zich dienstbaar opstellen door als hulp te fungeren voor deze nieuwe Ronsenaar en zo eerstelijnsdiensten ontlasten. Door het samenhuizen krijgen zij bovendien een ander beeld over migratie en kunnen zij dit in maatschappelijk debat brengen.

“Mijn grootouders zijn gevlucht in den oorlog. Zij vonden een veilige plek om te schuilen. Vandaag moeten wij ons huis ook kunnen delen met mensen op de vlucht.” - Josiane

Dit doorbreekt stigma's rond kwetsbare doelgroepen. Het versterkt het draagvlak bij burgers en beleidsmakers voor solidaire woonvormen. Samen wordt zo gewerkt aan een solidaire, warme stad waarin niemand aan de kant blijft staan en wonen een recht is, geen privilege.

Solidariteit slaat aan!

Het project bereikte op korte termijn zes potentiële solidaire eigenaars, zowel koppels als alleenstaanden. Het opbouwwerk voerde meerdere huisbezoeken en gesprekken uit met de eigenaars, waarbij procedures en overeenkomsten werden besproken. Daarnaast vonden er bezoeken aan de stadsdiensten plaats om het project, de meldingsprocedures bekend te maken en lokale mogelijkheden te verkennen.

Op het vlak van sensibilisering van een ruim publiek werden tal van acties opgezet. De resultaten tonen duidelijk interesse en betrokkenheid bij de Ronsenaars: enkele personen zijn al gestart met hun aanmelding voor een melding, anderen bereiden hun woning voor om deel te nemen aan het project. Het project heeft zowel bij de potentiële eigenaars als bij partnerorganisaties actieve participatie en engagement opgewekt, wat de duurzaamheid en het potentieel van deze solidaire woonvormen onderstreept.⁵ Ronsenaars zijn solidaire mensen. Velen met een groot hart...

“De wereld is mooi, als je zorg draagt voor elkaar.” - Senne en Maurien

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, Datum 16/07/2010 en Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse bepalingen ... en invoeging van artikel 5/1 in het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, Datum: 15 juli 2016.

⁵ Bij interesse in solidaire eigenaarschap blijft Orbit vzw ondersteuning bieden. ORBIT vzw is een organisatie die zich inzet als bondgenoot in superdiversiteit en migratie en beschikt over ruime ervaring binnen het thema Samenhuizen met een vluchteling. Zij helpen graag verder met al vragen of plannen.

Aanbevelingen voor het lokaal beleid

Lokale overheden worden geconfronteerd met een wooncrisis op de private woonmarkt. Ook in Ronse.

- **Ondersteun alternatieve woonvormen**
Ondersteun als lokaal bestuur innovatieve en doordachte, solidaire woonvormen om de wooncrisis aan te pakken. Ga voor mobile housing en tiny houses op tijdelijk, leegstaande terreinen of in dito industriële gebouwen. Betrek de buurtbewoners op de buitenruimte. Leegstaande terreinen, wachtend op een definitieve bestemming, vormen potentieel om tijdelijke woonoplossingen aan te bieden én te koppelen aan een zinvolle invulling voor de buurt.
- **Focus op een open houding van beleid en diensten**
Stimuleer als bestuur een positieve en ontvankelijke houding van overheidsdiensten ten aanzien van nieuwe projecten en out of the box initiatieven.
- **Investeer in betaalbare en kwalitatieve huurwoningen**
Zet in op een ruimer aanbod betaalbare huurwoningen, zowel op de private markt als via sociale huisvesting. Onderzoek het potentieel van beschikbare sites, zoals de Lochting, om het aanbod sociale woningen te verhogen. Stimuleer renovatie en energiezuinigheid, vooral in wijken waar woningen klein, verouderd of niet aangepast zijn aan de gezinssamenstelling.
- **Versterk woonzekerheid via crisisopvang en tijdelijke oplossingen**
Ontwikkel een lokaal kader voor laagdrempelige crisisopvang, zodat mensen die door brand, wateroverlast of huiselijk geweld hun woning verliezen, snel en veilig terecht kunnen. Voorzie ook tijdelijke opslagruimte voor gezinnen die noodgedwongen verhuizen, zodat zij geen bijkomende financiële lasten dragen.
- **Denk regionaal**
Organiseer of neem deel als lokaal bestuur aan stadoverschrijdend overleg rond asiel en migratie (met als agendapunten wonen, werk, onderwijs, psychologisch welzijn en gezondheid voor (erkende) vluchtelingen). Doel: analyse maken van de regionale situatie en lokale verschillen, dialoog en beleidsaanbevelingen, gebaseerd op werking en ervaring van professionals én erkende vluchtelingen.
- **Deel projectkennis met volksvertegenwoordigers en bovenlokale beleidsmakers**
Focus hierbij op de nood aan structurele financiële ondersteuning voor lokale besturen en op beleidsadviezen richting Vlaamse en federale overheid, onder meer rond alternatieve woonvormen, crisisopvang en de versterking van sociale huisvesting.
- **Mensen in kwetsbare posities hebben het moeilijk om een kwalitatieve en betaalbare woning te vinden op de private woonmarkt**
Zij dreigen door de wooncrisis in precare toestanden terecht te komen, zoals dak- en thuisloosheid.
- **Gebruik leegstaande woningen in de stad**
Ontwikkel als overheid een lokaal, wettelijk kader waardoor leegstaande gebouwen in het stadscentrum als laagdrempelige en kleinschalige crisisopvang kunnen ingezet worden tegen een betaalbare prijs, niet enkel voor erkende vluchtelingen maar voor alle mensen in nood⁶. Vermijd zo dak- en thuisloosheid in de stad.
- **Communiceer duidelijk**
Richt eenduidige overheidscommunicatie over de lokale toepassing van de wet rond meldingen 'zorgwonen' en 'tijdelijk wonen' naar eigenaars, potentiële huurders en organisaties. Deze meldingen kunnen een oplossing zijn voor crisisopvang van mensen in kwetsbare posities. Creëer laagdrempelige toegang tot deze informatie. Bezorg ze in verschillende talen, in beeld, op diverse momenten en in verschillende overheidskanalen (bijvoorbeeld geschreven stadsmagazine, website, sociale media, via organisaties...).

⁶ Kan volgens principe van meldingen.

- **Ontwikkel een armoedetoets voor lokale regelgeving**

In kader van een effectief en structureel lokaal armoedebestrijdingsbeleid is het belangrijk dat lokale beleidsmakers met een armoedeb bril naar bestaand en nieuw te ontwikkelen regelgeving kijken. De armoedeb ril verwijst naar een houding en manier van kijken waarbij de beleidsmakers en de administratie systematisch nagaan hoe beslissingen en maatregelen een invloed kunnen hebben op mensen in armoede. Cruciaal hierin is de ervaringskennis van de mensen in armoede zelf en wetenschappelijke kennis van andere actoren. Vermijd zo onbedoelde negatieve effecten voor mensen in armoede. De armoedetoets binnen de Vlaamse overheid⁷ kan hierbij als inspiratie dienen.

⁷ Op 14 maart 2014 keurde de Vlaamse Regering de implementatie van de armoedetoets goed. Op 17 mei 2019 werd hij opgenomen in de omzendbrief 'beleid en regelgevingsprocessen'. 'De armoedetoets handleiding' werd in maart 2026 herwerkt uitgegeven.

5. Conclusie

Wat de voorbije jaren in Ronse werd opgebouwd, toont dat verandering mogelijk is wanneer er geïnvesteerd wordt in mensen, vertrouwen, nabijheid en samenwerking. De vraag is niet of deze inzet nodig blijft. De vraag is wie ze opneemt, met welke ambitie en met welke middelen.

Wij hopen dat deze nota niet vrijblijvend gelezen wordt, maar het vertrekpunt vormt voor concrete keuzes en gerichte actie. Voor veel inwoners van Ronse gaat dit niet over beleidsprioriteiten op papier, maar over dagelijkse realiteit: een betaalbare woning, een school die hen begrijpt, een buurt waar ze zich thuis voelen, een dienst waar ze terecht kunnen, een stem die meetelt.

Een sterker Ronse begint bij het ernstig nemen van die stemmen.

SAAMO Oost-Vlaanderen, de brugfiguren, buurtwerkers en opbouwwerkers die in Ronse actief waren, blijven de stad en haar inwoners koesteren. Wij vertrouwen erop dat de inzichten en aanbevelingen uit dit document bijdragen aan een sterker, weerbaarder en inclusiever Ronse.

Laat ons helder zijn: **sterke buurten, gelijke onderwijskansen en een sociaal-rechtvaardige stad ontstaan niet vanzelf**. Ze vragen een bewuste en structurele inzet op grondrechten, nabijheid, participatie en collectieve kracht. Ze vragen ook dat signalen uit de leefwereld van mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties ernstig worden genomen en concreet vertaald worden naar beleid.

De voorbije 30 jaar speelde het opbouwwerk van SAAMO in Ronse hierin een cruciale rol. Niet als uitvoerder van losse projecten, maar als actor die verbinding maakte, signalen zichtbaar maakte en collectieve kracht opbouwde. Het wegvallen van deze werking creëert een reëel risico dat die verbinding verzwakt en dat signalen minder snel of minder scherp hun weg vinden naar beleidsniveau.

Daarom is deze nota geen afsluiting, maar een duidelijke oproep:

Aan het lokaal bestuur

Neem opnieuw de regie in een ambitieus sociaal beleid. Maak werk van een structureel armoedebeleid: investeer in laagdrempelig basiswerk en buurtwerking, en versterk de samenwerking met onderwijs en welzijn. Een sterk sociaal beleid vraagt een duidelijke beleidskeuze voor nabijheid, basiswerk, participatie en samenwerking. Zonder die keuze dreigt het sociaal beleid afstandelijker te worden en minder aansluiting te vinden bij de realiteit van kwetsbare bewoners. Zorg ervoor dat de opgebouwde kennis en signalen niet verloren gaan, maar actief meegenomen worden in toekomstig beleid. De noden zijn gekend — het is nu aan het beleid om er consequent en doortastend op te handelen.

Aan partners uit het middenveld, onderwijs en welzijn

Blijf deze signalen mee dragen en versterken. Blijf de stem van bewoners versterken en laat die niet naar de achtergrond verdwijnen. Blijf samenwerken, kennis delen en waar nodig ook kritisch benoemen wat niet werkt en waar beleid tekortschiet. Een sterk en onafhankelijk middenveld is essentieel om de stem van kwetsbare groepen hoorbaar te houden en om beleid mee richting te geven.

